

ingediend op **1260** (2021-2022) – Nr. 1
27 april 2022 (2021-2022)

Voorstel van resolutie

van Klaas Sloomans, Chris Janssens,
Johan Deckmyn en Filip Brusselmans

over een oproep aan de Franse Gemeenschap
om de principes van democratie, persvrijheid
en vrije toegang tot de media te respecteren

TOELICHTING

“Een rode lijn is overschreden” (Paul Magnette)

Op donderdag 21 april 2022 zond de VRT in Terzake een debat uit tussen MR-voorzitter Georges-Louis Bouchez en Vlaams Belangvoorzitter Tom Van Grieken over de Franse presidentsverkiezingen. De uitzending van een dergelijk debat tussen twee belangrijke politieke tenoren zou in een volwassen democratie niet tot een controversale mogen leiden. In een normale democratie is het immers een evidentie dat politici op een beschaafde manier met elkaar in debat kunnen gaan, waarbij de burger kan kennismaken van de vertolkte standpunten om zich een eigen mening te kunnen vormen. Voor het Franstalige politieke establishment blijkt de uitzending van een dergelijk debat echter geen evidentie. Integendeel, het blijkt onaanvaardbaar.

Georges-Louis Bouchez kreeg na het debat het hele francofone politieke establishment over zich heen. Covoorzitter van Ecolo Rajae Maouane tweette: “Met extreemrechts debatteert men niet, men bestrijdt het.” PS-voorzitter Paul Magnette sprak van “een politieke fout en een ernstig precedent”. Le Soir sprak over een “sluwe doorbreking van het cordon”, een “provocerende publiciteitsstunt zonder veel nut” en een “individualistische demarche” van Georges-Louis Bouchez.

Het debat kreeg zelfs nog heuse politieke gevolgen. In een gezamenlijke verklaring met als ronkende titel ‘Participation de Georges-Louis Bouchez à un débat télévisuel avec un mandataire Vlaams Belang’ stelden de Franstalige politieke partijen PS, Ecolo en Les Engagés (ex-CDH) dat een “rode lijn werd overschreden door een partij die de code van goed gedrag had onderschreven die uitgewerkt was tussen democratische Franstalige partijen tegen de groeiende bedreiging die de verkiezingsresultaten van extreemrechts in Europa vormen”. Georges-Louis Bouchez moet zijn positie “ten laatste maandagmiddag” verduidelijken, klonk het dreigend, waarna de MR door het stof kroop en bevestigde achter de bepalingen van deze gedragscode te blijven staan.

Het ‘cordon médiatique’ in Franstalig België

In de verklaring werd verwezen naar een op 8 mei 2002 door de Franstalige politieke partijen ondertekend charter waarin werd afgesproken om een buffer te vormen “tegen formaties of partijen die duidelijke ideologieën of voorstellen uitdragen die de democratische beginselen van het politieke systeem kunnen aanvallen”. In een van de punten van dat akkoord staat ook dat men “moet weigeren deel te nemen aan enig televisie- of radiodebat waaraan een vertegenwoordiger van deze formaties of partijen zou deelnemen”.

Een aandachtig toeschouwer van het politieke bedrijf weet dat daarmee eigenlijk in de eerste plaats geen politieke formaties of partijen worden gevisieerd die onze democratie en burgerlijke vrijheden werkelijk bedreigen, maar eigenlijk elke politieke partij of organisatie die de massa-immigratie naar ons land in vraag durft te stellen, zoals het Vlaams Belang.

Het cordon médiatique in het Franstalige landsgedeelte blijft echter niet beperkt tot de afspraak tussen politieke partijen om niet deel te nemen aan debatten met rechtse partijen. Binnen de Franstalige media bestaat er bovendien ook een door het establishment opgedrongen ‘consensus’ om zelfs geen enkel forum te geven aan partijen die – volgens hun zeer bedenkelijke interpretatie – aanzetten tot haat of geweld, of rechten en vrijheden willen beknotten. Deze beslissing werd zelfs vastgelegd door de Franstalige mediawaakhond Conseil Supérieur de l’Audiovisuel (CSA). Franstalige media berichten wel over rechtse partijen, maar laten die partijen niet rechtstreeks aan het woord en al zeker niet live.

Dat deze vorm van openlijke censuur ook effectief ook wordt toegepast, zelfs ten aanzien van de tweede grootste Vlaamse politieke partij, werd inmiddels ook al bevestigd. "Bij live parlementaire debatten zenden wij de tussenkomst van parlementsleden van Vlaams Belang nooit uit, dat is tegen de regel van het cordon sanitaire. In reportages kan dat wel", stelt Jean-Jacques De Leeuw, de hoofdredacteur van de Franstalige Brusselse zender BX1.¹

Officieel luidt het dat partijen worden bestreden die "een bedreiging vormen voor de democratie". Cynisch genoeg wordt datzelfde principe niet toegepast op de enige Belgische politieke partij wier ideologie dan toch wel echt beschouwd kan worden als een bedreiging voor onze democratische rechtsorde, namelijk de PVDA/PTB. Deze partij is diep geworteld in het communisme en weigert tot op heden de misdaden van Stalin of zelfs de hedendaagse massale mensenrechtenschendingen door communistisch China te veroordelen, zelfs niet wanneer partijkopstukken daar uitdrukkelijk om gevraagd worden.

Ondermijning van de rechtsstaat

Vanzelfsprekend is het vanuit het principe van de rechtsstaat absoluut onaanvaardbaar dat politieke partijen die macht uitoefenen, samen afspreken niet in debat te gaan met "partijen die een bedreiging vormen voor de democratie" en daarbij zelf beslissen welke partijen die bedreiging vormen. Een praktijk waarbij media – zelfs overheidsgefinancierde media – onderling afspreken om bepaalde politici of partijen het woord niet te geven, hoort niet thuis in een democratische samenleving.

Het is bovendien duidelijk dat het in de Franse Gemeenschap toegepaste cordon médiatique – waarbij op een willekeurige manier partijen de toegang tot alle media worden ontzegd – haaks staat op de vrijheid van meningsuiting. Beperkingen aan de vrijheid van meningsuiting zijn niet mogelijk, tenzij die wettelijk vastgelegd zijn en passend en noodzakelijk in een democratische samenleving. Het mag duidelijk zijn dat aan deze voorwaarden niet voldaan zijn. Op geen enkele manier wordt immers duidelijk gemaakt welke criteria bepalend zijn om een bepaalde partij te onderwerpen aan een mediacordon, laat staan dat deze principes wettelijk veranderd zouden zijn.

De in Franstalig België toegepaste mediapraktijken botsen dan ook fundamenteel met het Europees Verdrag tot Bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden (EVRM) dat de vrijheid van meningsuiting waarborgt. Dit recht omvat de vrijheid een mening te koesteren en de vrijheid om inlichtingen of denkbepelden te ontvangen of door te geven, zonder inmenging van overheidswege en ongeacht grenzen. De vrijheid van meningsuiting wordt daarbij geplaatst in het kader van en voor een democratische samenleving kenmerkende brede maatschappelijke discussie, waarin van ieder individu wordt verwacht dat hij zich een mening vormt en dit op basis van de hem ter beschikking staande informatie. Uiteraard is het in eerste instantie het politieke debat – in de breedst mogelijke zin – dat door artikel 10 wordt beschermd.²

Het Franstalige cordon médiatique is bovendien niet enkel in strijd met de fundamentele vrijheden, het staat ook haaks op het principe van vrije, eerlijke verkiezingen. De traditionele media – en zeker de televisie – vormen ondanks de opkomst van de sociale media nog steeds het belangrijkste kanaal om burgers en kiezers te bereiken. Er is geen echte democratie wanneer bepaalde partijen bij voorbaat worden uitgesloten van elke toegang tot de media.

¹ <https://www.bruzz.be/politiek/ophef-franstalig-belgie-over-schending-cordon-mediatique-tegen-de-regels-2022-04-22>

² Zie bv. Velaers, J., De beperkingen van de vrijheid van meningsuiting, 1991.

Omgekeerd heeft een burger ook het recht geïnformeerd te worden over alle standpunten, van alle politici en politieke partijen. In een democratie hoort het niet dat een gevestigd politiek en mediatic establishment bepaalt welke politici en meningen de bevolking te horen krijgt en welke niet.

Mediacensuur als partijpolitieke strategie

Dat het cordon médiatique vooral een electoraal opzet heeft en bedoeld is om de opkomst van rechtse immigratiekritische partijen in Wallonië te verhinderen, wordt overigens zonder schroom toegegeven. "Het is dankzij deze opstelling dat we vermeden hebben dat extreemrechts zich hier installeerde", verklaarde PS-voorzitter Paul Magnette in de Franstalige media. In dezelfde context verklaarde hij verder nog: "Kijk naar Vlaanderen: men heeft extreemrechts gebanaliseerd en ze zijn de eerste partij in de peilingen. In Frankrijk heeft men extreemrechts gebanaliseerd en ze zijn ook in de tweede ronde van de presidentsverkiezingen met bijna één Fransman op twee die ervoor stemt." Volgens Paul Magnette geven "de media een zekere legitimiteit aan deze partijen en dat impliceert een banalisering van bepaalde ideeën"³. "Er zijn ernstige studies die aantonen dat de verkiezingsresultaten van extreemrechts klein blijven als het wordt uitgesloten van debatten", bevestigde ook PS-staatssecretaris Thomas Dermine.

Volgens de merkwaardige opvattingen van de PS-top over democratie moeten politieke tegenstrevers dus niet bestreden worden door een goed en integer beleid dat rekening houdt met de wensen van de burgers, maar wel door middel van mediacensuur.

Nood aan een veroordeling

Met het voorgaande is afdoende aangetoond dat het Waalse politieke establishment een mediabeleid voorstaat dat de rechtsstaat, de democratie en de persvrijheid ondermijnt. Het Vlaams Parlement en de Vlaamse Regering spraken zich in het kader van het Vlaamse buitenlandse beleid al vaak uit tegen mensenrechtenschendingen elders in Europa en de wereld.

In het Franstalige landsgedeelte wordt censuur van bepaalde politieke meningen gebruikt als strategie en wordt – in de beste antidemocratische traditie – de burger het recht ontzegd kennis te nemen van bepaalde politieke meningen.

Een dergelijke verregaande ondermijning van de democratische principes op mediavlak bestaat allicht in geen enkel ander West-Europees land. Ook politicoloog Dave Sinardet bevestigt over het Belgische Franstalige cordon médiatique: "Dat is vrij uitzonderlijk in Europa" en vraagt zich derhalve af "of het wel houdbaar is".⁴

Het zou dan ook van een bedenkelijke selectieve verontwaardiging getuigen indien het Vlaams Parlement, dat zich vaak duidelijk uitspreekt over aantastingen van de rechtsstaat in andere landen, nu zou zwijgen wanneer het geconfronteerd wordt met de genoemde ondemocratische praktijken in eigen land.

Klaas SLOOTMANS
Chris JANSSENS
Johan DECKMYN
Filip BRUSSELMANS

³ <https://www.lesoir.be/438125/article/2022-04-25/paul-magnette-en-faveur-du-cordon-sanitaire-en-flandre-et-en-france-banalise>

⁴ <https://www.bruzz.be/politiek/ophef-franstalig-belgie-over-schending-cordon-mediatic-tegen-de-regels-2022-04-22>

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

Het Vlaams Parlement,

- gelet op:
  - 1° de intimidatie van het Franstalig Belgische politieke establishment ten aanzien van MR-voorzitter Georges-Louis Bouchez wegens zijn debat met Tom Van Grieken in Terzake;
  - 2° het 'cordon médiatique' in Franstalig België tegenover rechtse migratiekritische partijen dat debatten met deze partijen verbiedt en zelfs elk forum aan deze partijen weigert;
- overwegende dat:
  - 1° dit door gevestigde politieke partijen en media afgesproken cordon médiatique haaks staat op de grondwettelijke principes van vrijheid van meningsuiting en persvrijheid;
  - 2° een vrije toegang tot de media voor alle politieke strekkingen een basisvoorwaarde vormt voor een volwaardige democratie;
- vraagt aan de Vlaamse Regering om:
  - 1° aan de Franse Gemeenschapsregering haar bezorgdheid mee te delen over het gebrek aan respect voor de democratie, de vrijheid van meningsuiting, de persvrijheid en de vrije toegang tot de media in het Franstalige landsdeel;
  - 2° duidelijk te maken aan de Franstalige politieke partijen dat verkiezingen dienen gewonnen te worden door overtuigingskracht in vrije debatten en niet via de weg van censuur en het beroven van de burger van het recht op informatie over politieke standpunten van bepaalde politieke partijen en politici.

Klaas SLOOTMANS
Chris JANSSENS
Johan DECKMYN
Filip BRUSSELMANS